

25. april 2013

NOTAT

Anvenderkrav til Støttesystemet Klassifikation

(Bilag til dagsordenspunkt 8, Kommunale anvenderkrav til støttesystemerne)

1. Indledning og vejledning

I forbindelse med det forestående monopolbrud konkurrenceudsætter KOMBIT indkøb af Fælleskommunale Støttesystemer, der er en del af den Fælleskommunale Rammearkitektur. Det forventes at Støttesystemerne indkøbes i løbet af 2013 og vil kunne tages i brug i 2014, men landets kommuner bør allerede inden begynde at tage højde for Støttesystemerne i kommende udbud.

Nærværende vejledning henvender sig primært til de personer i kommunerne, der beskæftiger sig med at udarbejde kravspecifikationer og andet materiale i forbindelse med it-udbud. Vejledningen giver et forslag til, hvordan et af Støttesystemerne – Støttesystemet Klassifikation – kan indgå i kommunens kommende udbud. Kommunen bør sikre, at forslagene passer til de konkrete kontrakter, hvori brug af Støttesystemet Klassifikation indgår.

Dette notat beskrives følgende, hvordan anvendelsen af Støttesystemet Klassifikation indarbejdes i udbudsmateriale for de fagsystemer, eller andre systemer, der skal anvende støttesystemet. Støttesystemet Klassifikation er kravspecificeret i dokumentet "Kravspecifikation for Klassifikation 1.0.docx" (herefter: *Kravspecifikationen*).

Anvenderkravene beskrives ved brug af den terminologi og de begreber, der anvendes i Kravspecifikationen og en række supplerende notater samt kravspecifikationer. For en definition af begreberne henvises til afsnit 3.2 i Kravspecifikationen.

Følgende begreber er gennemgående og centrale for nærværende notat:

- **Anvendersystem** (herunder modtager- og afsendersystem), der betyder et system der anvender Støttesystemet Klassifikation, fx et fagsystem
- **Klassifikation**, der betyder en central komponent i Støttesystemet Klassifikation
- **klassifikationsklient**, der betyder en lokal komponent i Støttesystemet Klassifikation

Det fremgår af kravspecifikationens afsnit 6, at Støttesystemet Klassifikation er opdelt i to komponenter: Klassifikation og klassifikationsklient. Det er klassifikationsklienten, der skal anvendes af anvendersystemet, og skal idriftsættes nær anvendersystemet.

De krav og bestemmelser, der skal stilles i forbindelse med anvendelse af Klassifikation, fra et anvendersystem, grupperes således:

- Krav og bestemmelser til anvendelse af klassifikationsklienten
- Krav og bestemmelser vedrørende administration og vedligehold
- Krav og bestemmelser til konfiguration og driftsafvikling
- Krav og bestemmelser vedr. etablering og vedligehold af aftaler vedr. adgang

Kravteksten anvender betegnelsen "Systemet" om det indkøbte it-system der skal anvende Klassifikation, og "Leverandøren af Systemet" om den leverandør, der er ansvarlig for leverancen af "Systemet".

Krav og bestemmelser beskrives i de følgende afsnit.

Læsevejledning

[Tekst med denne markering i de efterfølgende afsnit er forklarende tekst.]

Øvrig tekst er krav og bestemmelser, der kan anvendes i forbindelse med udbud af it-systemer der skal anvende Støttesystemet Klassifikation.

Opdeling og brug af dokumentet

Når brug af Klassifikation skal indarbejdes i udbudsmaterialet, skal der tages stilling til, hvorvidt anvendelsen af Klassifikation skal være inkluderet i udgangspunktet, eller hvorvidt det skal være en tilgængelig option.

Det kan fx være relevant med en option på anvendelse af Klassifikation, indtil Klassifikation er i drift.

Nærværende dokument er derfor opdelt i to hoveddele:

- Del 1: Krav om brug af Støttesystemet Klassifikation (afsnit 2-2.3)
- Del 2: Option på brug af Støttesystemet Klassifikation (afsnit 3)

Del 1 anvendes, når der skal stilles krav om brug af Støttesystemet Klassifikation, og kravene og bestemmelserne i afsnit 2 til 2.3 skal derfor indarbejdes i udbudsmaterialet.

Del 2 anvendes, når der ønskes en option på brug af Støttesystemet Klassifikation. Kravene og bestemmelserne i afsnit 3 skal derfor indarbejdes i udbudsmaterialet. Kravene og bestemmelserne i afsnit 2 til 2.3 kan eventuelt, som tillæg til de i afsnit 3, indarbejdes i udbudsmaterialet som optioner.

2. Del 1: Krav om brug af Støttesystemet Klassifikation

[AI anvendelse af Støttesystemet Klassifikation sker igennem klassifikationsklienten. Klassifikationsklienten er anvendersystemets snitflade til Støttesystemet Klassifikation. I indeværende afsnit beskrives krav til anvendersystemer, der ønsker at gøre brug af klassifikationer, om hvordan klassifikationsklienten anvendes, herunder funktionelt, protokolmæssigt, og sikkerhedsmæssigt.]

Støttesystemet Klassifikation har til formål at indeholde og udstille klassifikationer af betydning for en enkelt kommune såvel som kommuner imellem. Klassifikation skal desuden understøtte mapning mellem klassifikationer, så semantisk relaterede klassifikationer kan "oversættes".

Med støttesystemet Klassifikation opstår der én central adgang til klassifikationsdata for modtagersystemer, dvs. andre støttesystemer, samt fagsystemer. Målet er at sikre at alle relevante klassifikationer altid er tilgængelige for modtagersystemer, når disse har brug for det.

2.1 Krav til anvendelse af klassifikationsklienten

2.1.1 Brug af klassifikationsklienten

Støttesystemet Klassifikation anvender Digitaliseringsstyrelsens OIO-snitflade for Klassifikation [OIO_INF_KLASS] og [OIO_SERVICE_KLASS]. Systemet vil tilgå denne snitflade via klassifikationsklienten og anvende model samt metoder, som implementeret her. For de nærmere detaljer herom henvises til Kravspecifikationen.

Et afsendende system betegnes et afsendersystem, og et modtagende system betegnes modtagersystem. Både afsendersystem og modtagersystem skal anvende klassifikationsklienter. Systemet, som omtalt i nærværende dokument, kan både være et afsendersystem og et modtagersystem.

2.1.2 Krav til brug af klassifikationsklienten

Rammearkitekturen rummer én logisk instans af Klassifikation, der servicerer samtlige Anvendersystemer. Et anvendersystem (her Systemet) kan enten vælge at hente klassifikationsdata med onlineopslag, eller ved at cache eller replikere klassifikationer til eget lager (mere om det i afsnit 2.3.2).

Alle direkte interaktioner med Støttesystemet Klassifikation foregår via de dedikerede og tilhørende klassifikationsklienter.

Krav #1	Systemet skal hente klassifikationer via klassifikationsklienten		
Kategori:	(K)	Type:	Funktionelt
Beskrivelse:	Systemet skal hente hele klassifikationer, eller udvalgte klassifikationsdata, via klassifikationsklienten, som specificeret i [KLASSIFIKATION].		

Krav #2	Systemet skal foretage opslag på klassifikationer via klassifikationsklienten		
Kategori:	(K)	Type:	Funktionelt
Beskrivelse:	Systemet skal foretage alle (online) opslag på klassifikationer via klassifikationsklienten, som specificeret i [KLASSIFIKATION].		

[Følgende krav skal tilpasses og beskrive hvilke klassifikationer, registreret i Støttesystem Klassifikation, der skal anvendes af Systemet]

Krav #3	Systemet skal anvende følgende klassifikationer		
Kategori:	(K)	Type:	Funktionelt
Beskrivelse:	Systemet skal foretage alle (online) opslag på klassifikationer via klassifikationsklienten, som specificeret i [KLASSIFIKATION].		

[Klassifikationsklienten kan opsættes til at anvende en cache. Beslutning om anvendelse af denne cache beror bla. på hvilken datamængde og med hvilken frekvens Systemet har behov for adgang til klassifikationsdata. Det skal i forbindelse med udarbejdelsen kravspecifikationen tages stilling til om der skal anvendes en cache. Hvis beslutningen lægges ud til Leverandørens stillingtagen i forbindelse med Leverandørens udarbejdelse af løsningsforslag, så skal nedenstående krav tilpasses]

Krav #4	Korrekt brug af klassifikationsklienten		
Kategori:	(K)	Type:	Funktionelt
Beskrivelse:	<p>Leverandøren af Systemet er ansvarlig for at sikre, at Systemet bruger klassifikationsklienten korrekt, herunder sikre at caches eller opdaterede kopier af klassifikationsdata anvendes efter Støttesystemet Klassifikations anvisninger.</p> <p>Dette inkluderer korrekt og rettidig sletning af cache og ajourføring af replikationer af klassifikationsdata, som følge af de enkelte klassifikations periodevise opdateringer (fx KL-E's [KLE] kvartalsvise tilgængeliggørelser og FORM's [FORM] månedlige eller årlige opdateringer, etc.)</p>		

Krav #5	Brug af klassifikationsklienten til test		
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Leverandøren af Systemet er ansvarlig for at sikre, at testdata til klassifikationsklienten indlæses i forbindelse med test af Systemet, og efterfølgende fjernes før idriftsættelse.		

Hvis der opstår fejl i forbindelse til brugen af eller i kommunikation med Klassifikation, returnerer klassifikationsklienten fejlbeskeder til Anvendelsesystemet, her Systemet.

Krav #6	Håndtering af fejl i Systemet		
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Leverandøren af Systemet er ansvarlig for at implementere og følgelig sikre at Systemet kan modtage samt håndtere fejlbeskeder fra klassifikationsklienten.		

2.2 Krav til administration og vedligehold

[I dette afsnit beskrives de opgaver der er forbundet med at sørge for, at de ønskede klassifikationer kan hentes af anvendelsesystemet ved at sikre korrekt konfiguration i Klassifikation. Følgende krav er målrettet Systemets administrative forhold i relation til brug af støttesystemet]

Vha. Støttesystem Klassifikation brugergrænseflade kan klassifikationer oprettes, rettes og publiceres i et redaktørområde og herfra publiceres til et offentligt område.

[I forbindelse med udarbejdelse af kravspecifikationen skal der tages stilling til hvorvidt oprettelse og vedligeholdelse af klassifikationer der anvendes af Systemet skal påhvile Leverandøren eller om det er en opgave kommunen påtager sig. Hvis kommunen vælger selv at påtage sig vedligeholdelses ansvaret for de klassifikationer der anvendes af Systemet, så skal de efterfølgende to krav fjernes fra kravspecifikationen]

Krav #7	Systemets vedligehold af egne klassifikationer		
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Hvis Systemet anvender Støttesystemet Klassifikation til at lagre og hente egne klassifikationer, påhviler ansvaret Leverandøren at administrere, og opbygges eller importere klassifikationsoplysninger via brugergrænsefladen på Støttesystemet Klassifikation.		

Der ligger en administrativ opgave i at sikre at Systemet har de nødvendige rettigheder, for derigennem at kunne tilgå og benytte Støttesystemet Klassifikation.

Krav #8	Systemets tildeling af roller		
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Det er Leverandøren af Systemets ansvar at sikre Kundens tildeling af rollen Redaktør for klassifikationer, der alene opbygges i Klassifikation til støttesystemets brug. Tildeling af aktører til roller foregår via sikkerhedsmodellen [ADMIN_MODUL].		

2.3 Krav til konfiguration og drift

[Støttesystemet Klassifikations arkitektur er struktureret således at en komponent skal idriftsættes nær ved det it-system, der skal anvende Klassifikation. Denne komponent er jf. ovenstående klassifikationsklienten. Indeværende afsnit beskriver krav til administration, konfiguration og drift af klassifikationsklienten.]

For at Leverandøren af Systemet Støttesystem Klassifikation, skal leverandøren oprettes som tilslutningspart, og samtidig oprette og vedligeholde de rette tilslutningsaftaler. Derudover skal der oprettes og vedligeholdes de rette afsendersystemaftaler og serviceaftaler. Alle førnævnte forudsætninger sker via og håndteres af Rammearkitekturs Administrationsmodul [ADMIN_MODUL].

2.3.1 Krav til konfiguration

For at kunne bruge Klassifikation, skal det sikres at den rette konfiguration er til stede, som tillader systemmæssig adgang for Systemet i relation til selve anvendelse af klassifikationsklienten i produktionsmiljøet.

Krav #9	Konfiguration af klassifikationsklienten		
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Leverandøren af Systemet er ansvarlig for indledende og løbende vedligeholdelse af konfiguration af klassifikationsklienten, således at Systemet kan anvende klassifikationssklienten.		

Derudover kan Systemet eksplicit vælge at abonnere på ændringer i klassifikationer, som anvendes f.eks. i en sagsbehandlingsgang. Dette kunne være ændringer i klassifikationen KL-E.

Opsætning af abonnementer på Klassifikation sker via Beskedfordeleren og det er Systemets ansvar at sikre korrekt opsætning og vedligehold af beskedabonnementer.

For at det er muligt for Systemet at modtage de beskeder, der ønskes behandlet, skal der oprettes et abonnement, der overfor Beskedfordeleren definerer hvilke beskeder Systemet skal modtage.

Dette skal ske indenfor de rammer, der er indgået aftaler om med kommunen, se nærmere herom i [BESKEDFORDELER].

Krav #10		Konfiguration af beskedabonnement	
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Leverandøren af Systemet er ansvarlig for at sikre opsætning af abonnementer på beskeder fra Klassifikation, som Systemet kan vælge at reagere på.		

Efter fuldentt konfiguration af de rette beskedabonnementer, skal det sikres at Systemet håndterer og reagerer korrekt i relation til indkomne ændringsbeskeder hvilket f.eks. kan medvirke til at Systemet vælger at hente nyeste klassifikation fra Støttesystemet Klassifikation.

Krav #11		Anvendelse af ændringsbeskeder fra Klassifikation	
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Leverandøren af Systemet er ansvarlig for at sikre at ændringsbeskeder afsendt fra støttesystemet Klassifikation, modtaget via Beskedfordeler, anvendes korrekt i Systemet.		

2.3.2 Krav til driftsafvikling

Det er Leverandøren af Systemet der skal driftsafvikle klassifikationsklienten. Selve klassifikationsklienten bliver dog udviklet, vedligeholdt og leveret af leverandøren af Støttesystemet Klassifikation.

Krav #12		Drift af klassifikationsklienten nær Systemet	
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	Leverandøren af Systemet er ansvarlig for idriftsættelse og driftsafvikling af klassifikationsklienten, således at der til enhver tid er mulighed for etablering af en behørigt sikret forbindelse mellem Systemet og klassifikationsklienten.		

[Hvis det er besluttet, at støttesystemklienten ikke skal anvende cache, så skal nedenstående krav fjernes fra kravspecifikationen]

Leverandøren af Systemet skal stille persistent lager til rådighed for klassifikationsklienten, hvis denne skal kunne persistere data, herunder lagring af klassifikationsdata via caches eller replikationer.

Krav #13		Persistent lager til klassifikationsklienten	
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	<p>Leverandøren af Systemet er ansvarlig for at stille et persistent lager til rådighed for klassifikationsklienten, og via konfiguration af dette sikre anvendelse af det persistente lager. Leverandøren af Systemet er ansvarlig for opsætning, konfiguration, drift og vedligehold af det persistente lager.</p> <p>Kunden er ansvarlig for at levere en specifikation af det persistente lager, eksempelvis via et databasedefinitionsdokument.</p>		

Krav #14		Forvaltningsopgaver i forbindelse med drift af klassifikationsklienten	
Kategori:	(K)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	<p>Leverandøren af Systemet er ansvarlig for forvaltningsopgaver i forbindelse med drift af klassifikationsklienten, herunder idriftsættelse af nye versioner af klassifikationsklienten.</p> <p>Forvaltningen af klassifikationsklienten skal indgå i de samlede forvaltningsopgaver for Systemet, som aftalt mellem Kunden og Leverandøren.</p>		

3. Del 2: Option på brug af Klassifikation

[Såfremt der ønskes option på brug af Klassifikation i stedet for krav herom, anvendes de krav og bestemmelser, der fremgår af indeværende afsnit, hvorat det fremgår at Systemet skal forberedes til brug af Klassifikation.]

[Krav og bestemmelser fra ovenstående afsnit kan anvendes som en del af krav til en option om omlægning. Det er centralt at sikre, at der stilles krav til Systemet om at al brug af klassifikationer foregår via Støttesystemet Klassifikation.]

3.1 Omlægning til brug af Klassifikation

Systemet skal kunne omlægges af Leverandøren til at anvende Støttesystemet Klassifikation til opslag, lagring og anvendelse af klassifikationer og klassifikationsdata.

Omlægningspotentialet fordrer en række generelle krav til brugen af Klassifikation og klassifikationsklienten.

Option #15 Systemet skal kunne anvende Støttesystemet Klassifikation			
Kategori:	(K)	Type:	Funktionelt
Beskrivelse:	<p>Systemet skal kunne omlægges til i størst mulige omfang at anvende Støttesystemet Klassifikation i forbindelse med anvendelse af klassifikationer, herunder at være forberedt til at overholde ansvarsfordelingen mellem afsendersystem og klassifikationsklienten.</p> <p>Tilbudsgiver skal i tilbuddet beskrive, i hvor høj grad Løsningen kan omlægges til brug af Støttesystemet Klassifikation, og eventuelt begrunde, hvorfor Støttesystemet Klassifikation ikke anvendes. Det vægtes højt, at Systemet vil kunne omlægges til at anvende Støttesystemet Klassifikation i størst muligt omfang.</p>		

Option #16 Systemet skal omlægges til brug af Støttesystemet Klassifikation			
Kategori:	(O)	Type:	Ikke funktionelt
Beskrivelse:	<p>Leverandøren af Systemet skal på Kundens anmodning og uden unødvendige ophold omlægge Systemet til brug af Støttesystemet Klassifikation til at hente og lagre klassifikationer, samt anvende Støttesystem Beskedfordeler til at modtage og håndtere ændringsbeskeder fra Klassifikation.</p>		

4. Referencer

[ADMIN_MODUL]	Anvenderkrav for Administrationsmodul for Adgangsstyring. Tilslutning af systemer, administration af roller og aftaler
[BESKEDFORDELER]	Anvenderkrav for Beskedfordeleren, KOMBIT 2013
[FORM]	Den Fællesoffentlige Referencemodel FORM, REST snitflade, Digitaliseringsstyrelsen, http://www.form-online.dk:8080/FORM-REST/
[INTEGRA_MØNSTRE]	4 - Integrationsmønstre v1.3, KOMBIT 2013
[KLASSIFIKATION]	Kravspecifikation for Klassifikation, KOMBIT 2013
[KLE]	KL Emneklassifikation, KLE Online, http://kle-online.dk/soegning
[KLIENT_STØT_SYS]	5 - Klient-Støttesystem v1.0, KOMBIT 2013
[ADGANGSTYRING]	Anvenderkrav for Adgangsstyring version 1.0

[OIO_INF_KLAS]	Informations- og meddelelsesmodeller for Klassifikation, http://digitaliser.dk/resource/991410 version 1.1.
[OIO_SERVICE_KLAS]	Specifikation for af serviceinterface for Klassifikation (Sag og dokument standard), http://digitaliser.dk/resource/1567856